

BOGDÁN LÁSZLÓ

Robert Browning a tengeren, Ahab kapitány hajóján

„A szürke tenger, fekete táj,
a hold, mint sárga, görbe kés.”

(Browning: Éjszakai találkozó)

1. Rumok Ahabbal

Hullámra hullám. Elisabeth
szólít. Időnként ma is hallom
a portugál szonetteket.
Elszivárogo egy nyári alkony
Még együtt voltunk. Felhőkbe vész
hullámok közül kigyúlt arca.
„Ön bánatos, de semmi vész...”
Visszahozhatja álom, stanca?
Repülőhalak seregelnek,
nem nyerhetek soha kegyelmet.
Ahab kapitány rummal kínál.
„Igyon Róbert. Ezt is ott vettem,
rég kocsmánkban, a kínainál.”

2. A tőr

A rum tette? Az átkozott likőr,
amit Ahab rumjára ittam?
Annyit éreztem, megváltoztam.
Kezembe honnan került a tőr?
Egyszerre ott volt. Hátam mögött
patkányok motoztak a falban.

*Hol voltam, hol meg nem is voltam.
Elisabeth is ott körözött
a sorok közt, sirva integetett.
Tőr élén csillant meg a fény.
Ha lenne egy kevés remény
megmentene, hiszen szeret.
Arcomat néztem a törpenge
hideg tükrében. „Vége! Vége!”*

3. A döglött Moby Dick

*Elaludtam a függőágyban.
Körémzárult a vörös sikátor.
Koldusok vettek körül. Fáztam.
Menekültem a kapitánytól.
Ahab a fehér bálna után
indult. Én végleg ott ragadtam.
Hét egymást követő éjszakán
Kóvályogtam sikátorokban.
Egyszerre megláttam a bálnát.
Míg Ahab üldözte, kifogták
mások. Rettegve lerajzoltam.
Jött Ahab. Sirva üvöltötte:
„Bálnámat az ördög elvitte!...”
És nem tudtam, hogy a tetthely hol van?*

4. A seholban

*Ott köröztem a sikátorban.
Egyre Moby Dick szemét láttam.
Koldusok marcangolták. Álltam.
s nem tudtam a sikátor hol van?
Felriadtam és elmeséltem
a kapitánynak bizarr álmom.
„Nincs több ily bálna a világon!
Szelleme tovatűnt az égben.*

*Csakugyan ő volt? Ő lett volna?!
(Ahab krákogott, káromkodott.)
Őt látta volna. Az átkozott
egérutat nyert a seholba?
Meglépett mégis. Mi lesz velem?
Mit csinál Moby Dick nélkülem?"*

5. Vörös sikátorban sárga szamarak

*Ittunk s a vörös sikátorban
hold hajtotta sárga szamarak
körüztek, verset unt szavak
kóvályogtak a seholban.
Elisabeth élt. Megérintett.
Üldögéltünk a kínainál.
Előbb-utóbb rummal kínál.
Mielőtt utolér a végzet.
Nyomot keresünk. Megszakad, elvész.
Megyünk utána pampán, tengeren.
Álmokon baktatunk át, éjeken.
Szétfoszlunk, ábránd ragad el, szélvész.
Sárga szamarak. Hold hajszol köre,
míg be nem hullunk a gödörbe.*

6. Ahab kapitány, a harmadik pohár rum után

*„Mit beszél Róbert? Arcán zavar.
Hős életének nem lehet vége.
Hallottam meghalt felesége.
Ezért szomorú? Mit akar?
Írjon verseket! Lopja vissza
az alvilágból. Nem kései
a vakremény. Hold kései
marcangolják? Varázslatokba*

*bízzon, mint egykor Orfeusz,
s megint meghátrál Cerberusz.
Miért hallgat? Mért nem felel?
Pokolbéli kísértetek
sem győzik le a verseket.
Ihlete nem hagyhatja el!..."*

7. Fogyó hold

*Ónszürke tenger. Némaság.
Nem segít ima, színlelés.
A hold vöröslő görbe kés.
Megsebezi az éjszakát.
Hőzöngés, elszánt tettetés
sem segít. Elveszett hazák
tornyaiak harangszavát
tépi a szél, hullámverés.
„Megidéztél? Hát itt vagyok.”
Elisabeth jön. Mosolyog.
Könnyei fehér fellegek.
Nincs-szíve szívemért dobog.
Lüktetnek benne verssorok.
Hullámtaréj fölött lebeg.*

8. Atlantisz

*Kézenfogott és kettényílt a tenger.
Atlantisz ott várt, lenn a kékes fényben.
Medúzák, ráják között, észrevétlen
suhantunk el, majd egyszer elmesélem,
de most, kék cápák között lebegve,
ujjbegyét alig érintve, boldog
voltam, azt hiszem. Sírt vagy mosolygott?
Szél nem járta néptelen terekre
értünk. A holt város mozdulatlan*

*nyújtózott el a kéklő kábulatban,
dór oszlopok közt Ahab várt reánk.
Mellette ringott a fehér bálna.
Kapuként setétlett kítátott szája.
Elnyelt bennünket és az éjszakát.*

9. A bálna gyomrában

*Hogy Elisabeth, Ahab hova tűnt
nem is sejtettem? Elnyelt a bálna
gyomrának búzló, rothadt félhomálya.
Belek alagútján, kiderült,
nehéz előre jutni. Émelyegtem,
elnézve Moby Dick vöröslő máját.
Lüktetett, pulzált, félig elfordulva
haladtam tovább a búzló pokolba,
köröttem döglött, szétmarcangolt ráják.
Jónás jutott eszembe, hajdanában
így vándorolt ő is a cet gyomrában.
Innen minden út kifelé vezet.
Sírtam, okádtam, vádoltam magam.
Tudva az önvád itt már hasztalan.
Vonzott Atlantisz. Nagy, kéklő terek.*

10. Hajnal

*Ahab élesztett. „Túl sokat ivott,
iszonyúan berúgott, higgye el.
Sajnálom, Róbert, bárkit megkever
a rum. Álmában sírt, kiáltozott.
A vízbe akart ugrani – lefogtam
Kárt ne tegyen magában – lekötöztem.
Higgye el, nekem sincsen mibe hinnem.
Amíg aludt, én Dickről álmodoztam...”
Hullámok fölött hajnal közelgett.*

*Szóltak szívemben megint a versek.
Hát ennyi volt. Túléltem az éjszakát.
Láttam Atlantiszt. Elyelt a bálna.
Ismét rájöttem minden hiába.
Elisabethet vártam s a halált.*

2005. február 25–27., április 14.

